

“O waar je wil je heengaan en kan ik je volgen? ”

Preek nav Mc 10: 32-45

Paaskerk Baarn, 18 oktober 2015

ds Marleen Kool-Mout

Overal komt die vraag op waar we van zongen

In de politiek, op school, in je werk, hier in de kerk:

Wat inspireert je, wat is de missie waar jij je voor geeft?

Wat drijft je wat sterkt je?’ Welke stem volg je?

Wat is om het met een mooi bijbels begrip te zeggen:

Wat is je roeping en lukt het je voldoende om daar gehoor aan te geven?

Gehoor geven aan *de stem die vragen stelt*. Dat is voor mij de kern van het begrip ‘roeping’.

Het is het geweten dat opspeelt als je focus verkeerd ligt.

Het is de klokkenluider die zegt: hé, dit is toch niet waar het allemaal om begonnen was?

Roeping is de spiegel waarin je kijkt als je je afvraagt of je nog wel op het goede spoor zit.

Het is een vraag die helpen kan als je oriëntatie zoekt.

Voor Jezus lijkt het eenvoudig. Met heel zijn leven, met hart en ziel geeft hij er antwoord op: ‘Ik zal er zijn’ doen. God doen. Dat is mijn roeping. Zien, horen, ruimte, vrijheid scheppen, afdalen, tot in het diepe donker van wie ontheemd is. Er zijn, opkomen voor wie dat niet voor zichzelf kunnen.

Hij heeft zichzelf gegeven, zijn lijf en ziel gegeven staat er letterlijk.

Als brood om gegeten te worden om in anderen levenskracht te worden. Dat is wat wij met avondmaal vieren en gedenken: met het eten van het brood bid je eigenlijk zoiets als : ‘Wees mijn lichaam...’

Dan verbind je je aan die weg, ga je staan in die beweging van Jezus:

die maakt dat je brood wil zijn voor wie honger heeft, warmte, dekens onderdak geeft aan wie het koud heeft. Die maakt dat je je niet verschanst achter grote woorden, maar dichtbij probeert iets te doen wat met solidariteit te maken heeft.

Voor zijn leerlingen ligt het allemaal niet zo duidelijk.

Jezus heeft heel wat tijd en geduld nodig om in te wijden in zijn missie.

Heel vreemd is dat ook weer niet als je je een beetje in hen inleeft.

Want wat we in hen zien, zien we ook in onszelf:

ons drijft altijd ook altijd een veelheid aan motieven:

we maken keuzen die goed zijn voor onszelf, maar minder goed voor een ander. In ons zit het ook dat voortdurend heen en weer bewegen tussen aandacht voor je eigen ego en aanacht voor de ander, dan wint ons egoïsme, dan hebben we onbaatzuchtig lief.

We kennen momenten dat we willen scoren, geldingsdrang voelen en momenten dat we de ander in het midden zetten.

En bovendien die woorden die Jezus spreekt zitten vol paradoxen.

Het is niet zo vreemd dat je ze niet meteen vat: de eerste worden de laatste, wie heersen wil moet dienaar worden...het is bij Jezus steeds de wereld op z’n kop.

Meester kunt u voor ons alvast een plaatsje reserveren; eentje aan uw rechter en eentje aan uw linkerzij? (Mc 10,35-37).

Zo vragen de twee zonen van Zebedeus Jacobus en Johannes.

Maar hij zegt: Jullie weten niet wat je vraagt. Kunnen jullie de beker drinken die ik drink en gedoopt worden met de doop waarmee in gedoopt wordt?

Weten jullie dat het op de eerste plaats zitten naast mij betekent dat je gaat zitten naast hem die opgaat om gekruisigd te worden?

De beker waar Jezus het over heeft, staat voor de totale verlatenheid die hem te wachten staat. De doop voor het ondergedompeld worden en overspoeld door al die machten die God weerstaan. Jullie willen aan mijn zijde? Kunnen jullie dat?

Ja..zeggen ze, dat kunnen we.

“Maar” zegt Jezus, “het is niet aan mij of jullie aan mijn zijde zullen zitten. Het is voor hen voor wie het bereid is” met andere woorden, de eerste plaats, de macht, wordt in het Rijk van God niet zomaar toegeëigend, maar ontvangen!

Maar je ziet ook gaandeweg dit verhaal wat er gebeurt als twee van de twaalf zich alvast de beste posities proberen te verschaffen.

Het maakt de anderen kwaad. Ze worden buitenspel gezet.

Dat is begrijpelijk...want zo gaat het, als in een groep mensen bezig zijn met het verwerven van een eerste plek, dan verstoort dat de gemeenschap. Als mensen in het leven het doel hebben alleen te winnen, op de voorste plaats te staan, dan worden we gedwongen om anderen als onze concurrent te gaan zien. Ieder die wil winnen, ontdekt dat hij zich moet afzetten tegen de rest en zo'n houding verstoort de relatie, de gemeenschap, zo'n houding maakt het moeilijk om je met de ander te verbinden, want de ander vormt voor jou een bedreiging...

In een wereld waar de machthebbers het voor het zeggen hebben zul je een patroon van overheersing en onderwerping zien. ‘Zij die regeerders van de volken heten’, zegt Jezus, ‘de zogenaamde machthebbers die voeren heerschappij, en oefenen macht uit’. In die beide woorden komt in het grieks een woord voor dat ‘naar beneden toe’ betekent, dus om de ander er onder, klein te houden.

Elke machtsstrijd in de wereld om de vraag wie er nummer een zal worden, gaat ten koste van de ander, van de zwakkere. Om je positie te bevechten of te behouden, heb je een defensiesysteem nodig. Soms heel letterlijk: raketten of hekken die grenzen bewaken. Soms in de vorm van anderen belachelijk maken, kleineren, naar beneden halen. Of door intimidatie. Het gebeurt in huiskamers, op de werkvloer, het gebeurt in die beschamende reacties die er zijn op vluchtelingen in ons land. (in Baarn tegenstand op de noodopvang/ Woerden opgevangen vluchtelingen door een stelletje gemaskerde mannen bestormd...)

“De zogenaamde machthebbers in de wereld oefenen macht uit maar zo is het onder jullie niet”. Daar zit de omslag in het verhaal.

‘Zo is het onder jullie niet!’

Want wie bij u groot wil zijn, zal *dienstbaar* zijn.

Wie de eerste wil zijn, zal slaaf zijn...

Als die weg van heersen de weg is die doodloopt, en anderen kapot maakt, dan moeten we die andere weg, van het dienen, zorgvuldig bekijken. Want ik kan me zo voorstellen dat er mensen zijn die zullen zeggen: die dienstbaarheid die me altijd is voorgehouden, dáár ben ik aan kapot gegaan! Het raakt misschien aan wat vroeger tegen je gezegd werd: je moet jezelf wegcijferen...niemand tot last zijn, je bent er om de ander, je ouders, je man, je gezin te dienen...

Nooit of pas heel laat kwam je een keer toe aan die vraag: wat is mijn roeping? Aan welke stem wil ik eigenlijk gehoor geven....

Zo'n dienstbaarheid lijkt me niet de wijze waarop Jezus dienaar van mensen is geweest.

Jezus maakte zich allesbehalve onzichtbaar.

Dienen zoals Jezus dat doet, is niet je maar schikken in allerlei onredelijke eisen. Dienen is ten dienste staan, je beschikbaar opstellen. Niet weggijken als je aangesproken wordt, als er

een appèl gedaan wordt op jouw medemenselijkheid. Dat is wat Jezus zichtbaar maakt. Hij is gekomen om te dienen, maar kon ook ontzettend duidelijke en scherpe dingen zeggen tegen mensen. En tegelijk ging hij wel naast ze staan of zitten, niet om mensen de grond in te drukken en te wijzen op wat ze niet goed deden, maar om ze aan te spreken op hun mogelijkheden, hun potentie om te veranderen...om te keren, te motiveren tot een weg die toekomst heeft.

Dat is de wijze van dienen die Jezus laat zien: de ander de ruimte geven en die houding sticht gemeenschap, die maakt het mogelijk dat mensen zich met elkaar verbinden.

Het kan op alle plekken en tijden in ons leven concreet worden.

in de spontane toestroom van helpende handen voor mensen op de vlucht: de een brengt eten, een ander warme dekens; een derde speelt met kinderen of leert een ander het alfabet.

Dienen is leven met open handen: niet bang zijn om te geven en ook het toelaten te ontvangen wat jou gegeven wordt.

O waar wil je heen gaan en kan ik je volgen?

Machtigen benemen anderen het leven, in de weg van Jezus ontdek je weer wat leven met toekomst, hoop en belofte betekent.

Hij zoekt reisgenoten...niet in grote woorden,

maar in doen van wat ligt in je bereik,

daden die vrede stichten, die verbindingen leggen,

in de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest. Amen.